

Sygn. akt **II AKa 68/17**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Mania
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski (spr.) SA Bogumiła Metecka-Draus
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jorella Atraszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Agnieszki Lorenc

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. sprawy

T. K. (1)

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 5 stycznia 2017 r., sygn. akt III Ko 41/16

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

II. koszty procesu ponosi Skarb Państwa.

Bogumiła Metecka-Draus Andrzej Mania Grzegorz Chojnowski

Sygn. akt **II AKa 68/17**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik T. K. (1) pismem z dnia 14 stycznia 2016 r., zatytułowanym „wniosek o odszkodowanie w trybie art. 552 k.p.k.” wniósł

o zasądzenie na rzecz jego mocodawcy kwoty 500.000,00 (pięćset tysięcy) złotych. Uzasadniając powyższe wskazał, iż T. K. (1) domaga się w/w kwot

w związku z wydanym wobec niego postanowieniem z dnia 16 maja 2002 r.

o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz poszukiwaniami zarządzonymi wobec niego po wydaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 listopada 2006 r. (k. 1082, 1120, 1132 akt sprawy), aż do wydania wyroku przez Sąd Najwyższy w dniu 1 lutego 2008 r., przy czym poszukiwania trwały do dnia 18 lutego 2008 r. (data

wydania zarządzenia o odwołaniu poszukiwań), a więc za niesłuszne stosowanie środków przymusu w sprawie karnej o czyn z art. 200 § 1 k.k.,
od popełnienia, którego został ostatecznie uniewinniony.

Przed Sądem Okręgowym, pełnomocnik T. K. (1) doprecyzował i zmodyfikował żądanie wnosząc o zasądzenie na rzecz jego mocodawcy kwoty 500.000,00 (pięćset tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 300.000,00 (trzysta tysięcy) złotych tytułem odszkodowania (vide: oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 14 lipca 2016 r. – k. 26v i 27).

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie o sygn. akt III Ko 41/16:

1. na podstawie art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie oddalił,
2. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 14 kwietnia 2016 r. orzekł, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik T. K. (1), który to wydanemu rozstrzygnięciu zarzucił:

„I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku
tj. art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. polegającą na błędnym przyjęciu, iż wydanie zarządzenia o poszukiwaniu T. K. (1) i podejmowanie w związku z tym przez Policję czynności poszukiwawczych, nie wypełnia przesłanki art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. - wykonywania środków przymusu z działu VI Kodeksu Postępowania Karnego, podczas gdy prawidłowo oceniając przesłanki art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia wniosku, wydanie zarządzenia o poszukiwaniu i podejmowanie przez organy ścigania czynności poszukiwawczych należy interpretować, jako wykonywanie środków przymusów z działu VI Kodeksu Postępowania Karnego,

II. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku
tj. art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016r. polegającą na błędnym przyjęciu, iż zastosowanie wobec T. K. (1) środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K. nie wypełnia przesłanki art 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu- wykonywania środków przymusu z działu VI Kodeksu Postępowania Karnego, podczas gdy prawidłowo oceniając przesłanki z art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia wniosku, środek zapobiegawczy w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K. należy interpretować, jako środek przymusu z działu VI Kodeksu Postępowania Karnego,

III. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku,
tj. art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do 14.04.2016 r. w związku z art. 2 § 2, art. 7, art. 410 k.p.k. polegającą na błędnym przyjęciu, iż nie zachodzą przesłanki uzasadniające roszczenie o odszkodowanie przysługujące wnioskodawcy, podczas gdy prawidłowo oceniając przesłanki art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia wniosku, w związku z zastosowanym w dniu 16.05.2002 r. wobec T. K. (1) środkiem zapobiegawczym w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K., o którego uchyleniu dowiedział się dopiero w toku niniejszego postępowania o odszkodowanie, oraz stosowanym wobec T. K. (1) zarządzeniu o poszukiwaniu i wydanym wobec niego listem gończym, należało uwzględnić wniosek o odszkodowanie, co było konsekwencją dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i błędnego przyjęcia przez Sąd orzekający, iż wnioskodawca wiedział o uchyleniu wobec niego środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się do córki, zaś wydanie zarządzenia o poszukiwaniu i podjęcie czynności poszukiwawczych przez Policję nie spełnia przesłanki wykonywania środka przymusu, o którym mowa w art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015r. do 15.04.2016r, oraz błędnym ustaleniu Sądu, iż wobec T. K. (1) nie wydano listu gończego,

IV. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku

tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy, a przede wszystkim z treścią zarządzenia Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 18.02.2008r. (k. 1132, 1133 akt V K 137/09), w którym widnieje zapis o odwołaniu listu gończego wobec T. K. (1) i dowolne uznanie, iż wobec T. K. (1) nie wydano listu gończego, podczas gdy ww. zarządzenia wprost wynika, iż wobec T. K. (1) odwołano list gończy, co oznacza, iż ten musiał zostać wydany,

V. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku

tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy, a przede wszystkim z zasadami doświadczenia życiowego, ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i uznanie, iż T. K. (1) miał wiedzę, o uchyleniu postanowienia o zastosowaniu wobec T. K. (1) środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K., podczas gdy w aktach karnych brak jest dowodu poświadczającego doręczeniu odpisu postanowienia o uchyleniu ww. środka zapobiegawczego, T. K. (1), bądź jego obrońcy, zaś wnioskodawca twierdzi, iż o jego uchyleniu dowiedział się dopiero w toku niniejszego postępowania o odszkodowanie, tym samym ustalenie Sąd I instancji w tym zakresie nie jest podparte żadnym dowodem, a jedynie dowolnymi przypuszczeniami Sądu,

VI. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku,

tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez zaniechanie oparcia zaskarżonego wyroku na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w niniejszej sprawie, w szczególności w zakresie stanu psychicznego i emocjonalnego zaistniałego wskutek zastosowania wobec T. K. (1) środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K., oraz środków przymusu w postaci poszukiwań i wydania listu gończego, a także pominięcie, bądź zmarginalizowanie okoliczności dotyczących stanu psychicznego i emocjonalnego T. K. (1), zaistniałego wskutek zastosowania wobec T. K. (1) środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką oraz środków przymusu w postaci poszukiwań i wydania listu gończego, które to okoliczności były podnoszone przez wnioskodawcę oraz przesłuchanych świadków, a które to były istotne przy ocenie zasadności oraz wysokości dochodzonego roszczenia,

VII. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez zaniechanie oparcia zaskarżonego wyroku na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w niniejszej sprawie, w zakresie w jakim pominął w zupełności okoliczności podnoszone przez T. K. (1), a dotyczące tego, iż koszty jego utrzymania poza granicami kraju, w związku z jego ukrywaniem się przed odbyciem kary w łącznej kwocie 300 tysięcy złotych, stanowią szkodę, jaką poniósł w związku z wykonywaniem wobec niego środków przymusu – zarządzenia o poszukiwaniu i wydania listu gończego,

VIII. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego wyroku tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy, a przede wszystkim sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego oraz pobieżną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań wnioskodawcy i świadków G. i J. K. oraz W. K., w zakresie w jakim Sąd uznał, iż nieobecność T. K. (1) z uwagi na jego ukrywanie się przed odbyciem kary poza granicami kraju, nie miała wpływu na rozwój firmy rodzinnej w postaci piekarni i cukierni, ze sprzedażą w K., podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż wnioskodawca od lat 90 - tych, XX wieku był jedną z osób zarządzających firmą, i mającą znaczny wpływ na rozwój prowadzonej rodzinie firmy,

IX. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku,

tj. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 1,2,3,4,5 k.p.k. poprzez oddalenie w całości wniosku dowodowego pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 28.12.2016 r.

o przeprowadzenie dowodu z opinii zespołu dwóch biegłych psychiatrów oraz psychologa, oraz lekarza medycyny sądowej na okoliczność tego, jaki wpływ na stan psychiczny i emocjonalny oraz jakie skutki w życiu wnioskodawcy wywarło zastosowanie wobec T. K. (1) środka zapobiegawczego w postaci zbliżania się i kontaktowania się z córką P. K., w sytuacji, gdy okoliczności, na które został zawnioskowany dowód wymagały wiadomości specjalnych i miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy tj. ustalenia jaki wpływ na stan psychiczny wnioskodawcy miał

zastosowany wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania się z córką P. K., który respektował, przez cały okres toczącego się postępowania karnego,

X. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku tj. art. 365 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 367 § 1 k.p.k. w zw. z art. 170 § 4 k.p.k. poprzez uniemożliwienie na rozprawie w dniu 25.11.2016 r. przez Sąd zajęcia stanowiska w sprawie złożonych wniosków dowodowych, w tym po ich rozstrzygnięciu przez Sąd, przez co naruszono prawo Wnioskodawcy do aktywnego udziału w postępowaniu i wykazanie istotnych dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie okoliczności w postaci ustalenia jaki wpływ na stan psychiczny wnioskodawcy miał zastosowany wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zbliżania się i kontaktowania się z córką P. K., który respektował, przez cały okres toczącego się postępowania karnego,

XI. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające roszczenie o odszkodowanie przysługujące wnioskodawcy, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego wskazuje, iż w związku z zastosowanym w dniu 16.05.2002r. wobec T. K. (1) środkiem zapobiegawczym w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z córką P. K., o którego uchyleniu dowiedział się dopiero w toku niniejszego postępowania o odszkodowanie, oraz stosowanym wobec T. K. (1) zarządzeniu o poszukiwaniu i wydanym wobec niego listem gończym, należało uwzględnić wniosek o odszkodowanie.”

Podnosząc powyższe zarzuty, autor apelacji wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz T. K. (1) kwoty 800.000,00 zł od Skarbu Państwa z tytułu zastosowanych w stosunku do niego środków przymusu w toku postępowania — zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 17 czerwca 2014r., sygn. akt IV Ka 647/12.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy T. K. (1), nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, procedujący w sprawie Sąd Okręgowy w Szczecinie nie dopuścił się naruszenia wskazanych w środku odwoławczym przepisów postępowania. Sąd meriti, co do sedna sprawy w jasny i klarowny sposób przedstawił argumentację, która legła u podstaw wydania zaskarżonego wyroku, a która to sprowadzała się do ewidentnego braku po stronie T. K. (1) materialnoprawnych podstaw do ubiegania się o zadośćuczynienie lub odszkodowanie, w trybie przepisu art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016 r., co w konsekwencji słusznie doprowadziło do oddalenia jego żądania.

Sąd odwoławczy stwierdził, iż jedną z kwestii o pierwszorzędym znaczeniu dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, było ustosunkowanie się do zapatrywań prawnych sformułowanych przez Sąd Okręgowy, a dotyczących interpretacji przepisu art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015 r. do dnia 14.06.2016 r. Powyższe zresztą stanowić będzie w istocie odpowiedź na kwestię przewijającą się w wielu zarzutach sformułowanych przez autora apelacji, a także w bezpośredni sposób wpłynie na ocenę części zarzutów wywiedzionych przez pełnomocnika T. K. (1), jako bezzasadnych. Przypomnieć warto, iż zgodnie z przywołanym brzmieniem w/w przepisu (zd. 1.), oskarżonemu, który w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania został uniewinniony lub wobec którego orzeczono łagodniejszą karę lub środek karny albo środek związany z poddaniem sprawcy próbie, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonania względem niego w całości lub w części kary lub środka, których nie powinien był ponieść, oraz wykonywania wobec niego środka przymusu określonego w dziale VI Kodeksu postępowania karnego. Sąd Okręgowy, z powołaniem na stanowisko wyrażone przez przedstawicieli nauki prawa w komentarzu do Kodeksu postępowania karnego wydanego pod red. J. Skorupki (Komentarz KPK, red. Skorupka 2015, wyd. 1, portal Legalis.pl) stwierdził, iż przez – kluczowe w przedmiotowej sprawie – sformułowanie „wykonania wobec niego środka przymusu określonego w dziale VI” rozumieć należy rzeczywiste wykonanie danego środka na osobie skazanego. Wskazania wymaga, iż po dokonaniu analizy tak treści samego przepisu art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016 r., jak również Uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny, Kodeks postępowania

karnego i niektórych innych ustaw (Druk sejmowy nr 870), która przeto ostatecznie takie brzmienie w/w przepisowi nadała, ale także po zbadaniu poglądów przedstawicieli doktryny w tym zakresie, Sąd II instancji podzielił ten pogląd, choć z pewnymi modyfikacjami, o których poniżej.

I tak, nie budzi wątpliwości, że do katalogu środków przymusu przewidzianych w rozdziale VI k.p.k. należą: zatrzymanie, środki zapobiegawcze, poszukiwania oskarżonego i list gończy, list żelazny, zabezpieczenie majątkowe, niemniej analiza powyższego katalogu skłonić musi do wniosku, że niewątpliwie roszczenia odszkodowawcze mogą być efektem zatrzymania, wykonania środków zapobiegawczych oraz zabezpieczenia majątkowego. Potwierdzeniem tego jest chociażby treść przywołanego Uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny, Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Druk sejmowy nr 870) na stronie 94, gdzie wskazano, że „Art. 552 § 1 k.p.k. dotyczyłby nadal niesłusznego skazania, a więc odnosiłby się do uniewinnienia po uprzednim prawomocnym skazaniu, następującego po uchyleniu wyroku skazującego w wyniku kasacji lub wznowienia lub skazania wprawdzie wówczas, ale łagodniej niż w uchylonym wyroku. W takim wypadku, roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie obejmowałoby szkodę i krzywdę wynikłe z wykonania w całości lub w części, nie tylko - jak dotąd - kary, ale i środka karnego oraz za niezasadne wykonywanie wobec oskarżonego, ostatecznie uniewinnionego, środków przymusu określonych w dziale VI kodeksu (zatrzymanie, środki zapobiegawcze oraz zabezpieczenie majątkowe).” Co do pozostałych środków przymusu z rozdziału VI k.p.k. rodzą się wątpliwości w tym zakresie, które rozwiewane muszą być na gruncie konkretnych spraw poprzez zbadanie, czy środek przymusu został wykonany.

Skoro bowiem odszkodowanie lub zadośćuczynienie przysługuje w wypadku wykonania środka przymusu, to Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że nie ma podstaw do jego zasądzenia w wypadku wydania decyzji, która nie została wykonana czyli np. gdy poszukiwano oskarżonego listem gończym, a następnie przed jego zatrzymaniem tymczasowe aresztowanie zostało uchylone (zob. D. Świecki, Komentarz do art. 552 Kodeksu postępowania karnego [w:] D. Świecki (red.), B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, WK 2015, Stan prawny: 2015.10.01, Lex el.; por. uchwała SN z dnia 24 czerwca 1994 r. I KZP 14/94, OSNKW 1994 nr 7-8, poz. 43, str. 22, OSP 1995 nr 3, poz. 70, Legalis 1009178).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że w sytuacji, gdy czynności poszukiwawcze związane z doprowadzeniem T. K. (1) do odbycia kary pozbawienia wolności, jeszcze przed jego zatrzymaniem zostały wstrzymane (k. k. 1132, 1133), to brak jest materialnoprawnych podstaw do zasądzenia żądanego roszczenia. Co więcej, z uwzględnieniem powyższych rozważań, także kolejna kwestia „sporna”, straciła na ważkości. Stwierdzić bowiem należy, że z punktu widzenia zmaterializowania się podstawy roszczenia w niniejszej sprawie, to czy wydano wobec T. K. (1) list gończy, nie ma obecnie większego znaczenia, bowiem, gdyby nawet został on wydany, to nie został realnie wykonany, poprzez doprowadzenie do odbycia orzeczonej kary.

Niemniej, niejako w celu pełnego wyjaśnienia wszelkich wątpliwości skarżącego w granicach podniesionych zarzutów, Sąd Apelacyjny wskazuje, że jeśli chodzi o list gończy, to analiza akt sprawy doprowadziła do wniosku, iż brak jest adekwatnych dowodów, aby stwierdzić, że takowy został wobec T. K. (1) wydany. Słusznie wskazał zaś Sąd Okręgowy, iż w aktach sprawy nie ma jakichkolwiek dokumentów chociażby pośrednich (nakazów, zarządzeń, przesłań do wykonania, zwrotu listu itp.), które potwierdzałyby istnienie takiego listu gończego. Jedynym dowodem na potwierdzenie tej tezy jest treść zarządzenia Sędziego z dnia 18.02.2008 r. (k. 1132), a czemu apelujący stara się nadać zbyt wielką wagę. Rację ma jednak Sąd meriti, iż „wy tłumaczenie tej omyłkowej informacji jest dość prozaiczne. Sądy w podobnych sytuacjach odwołują listy gończe, gdy stały się bezprzedmiotowe i w tej sytuacji, sąd niejako rutynowo, z nawyku, bez sprawdzenia że listu gończego nie było, napisał o jego odwołaniu.” (str. 16 uzasadnienia). Zasadność takiego rozumowania znajduje potwierdzenie także w treści pisma Przewodniczącej z dnia 19.02.2008r., kierowanego do policji w K. z prośbą o zwrot dokumentów polecenia osadzenia oraz dokumentów dot. kary pozbawienia wolności T. K. (1), z powodu wyroku Sądu Najwyższego, który uchylił prawomocny wyrok w tej sprawie. W piśmie tym nie ma prośby o zwrot listu gończego, co należałoby uczynić, jeśli takowy by istniał (k.1133 akt VI K 98/08). Nie sposób w tej sytuacji skutecznie zarzucić Sądowi Okręgowemu dowolności oceny materiału dowodowego związanej z uznaniem, że wobec T. K. (1) nie był wydany list gończy.

Kolejno, w tym miejscu przejść należy do następnych zarzutów skarżącego. Tym razem, tych dotyczących ustaleń i ocen związanych z zastosowaniem wobec niego środkiem zapobiegawczym w postaci zakazu kontaktowania się z córką P. K.. Odnosząc się do pierwszego z nich, a który w numeracji apelującego jest w istocie drugi, po raz wtóry Sąd odwoławczy przypomina, że środkami przymusu wymienionymi w rozdziale VI k.p.k. są także środki zapobiegawcze. Jest to jasne i nie ulega wątpliwości. Inna kwestia jest tu jednak znacząca. Zaś także w przypadku środków zapobiegawczych, odszkodowanie lub zadośćuczynienie przysługuje wyłącznie, gdy doszło do ich wykonania. Jeżeli zaś chodzi o kwestie wydania wobec wnioskodawcy postanowienia z dnia 16 maja 2002 r. o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zakazu zbliżania się i kontaktowania z jego córką P. K., to Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 17 czerwca 2002 r. wskutek wywiedzenia przez obrońcę T. K. (1) zażalenia, powyższe postanowienie zostało uchylone (dowody: odpis postanowienia z dnia 16.05.2002 r. – k. 209 akt, zażalenie obrońcy – k. 61-62 akt VI K 521/02; wypis z repertorium, w którym stwierdzono postanowieniem z dnia 17.06.2002 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie uchylił zaskarżone postanowienie z dnia 16.05.2002 r.). Żaden środek zapobiegawczy w stosunku do T. K. (1) nie był zatem prawomocnie zastosowany, a w konsekwencji i wykonywany.

Odpowiadając na twierdzenia apelującego sformułowane w zarzucie V, Sąd Apelacyjny wskazuje, iż w związku z brzmieniem art. 552 § 1 k.p.k. (od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016 r.) nieistotnym w tym postępowaniu jest fakt czy oskarżony zdawał sobie z powyższego sprawę (tj. czy otrzymał odpis postanowienia). Stwierdzić należy bowiem brak podstaw do zasądzenia jakichkolwiek kwot tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania tytułem niesłusznego wykonania środka przymusu, skoro nie ma żadnej formalnej, prawomocnej decyzji o jego wykonywaniu. Na marginesie jednak wskazać trzeba, że argumentacja wnioskodawcy, iż o uchyleniu postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego nie wiedział, są co najmniej niewiarygodne, bowiem to jego obrońca wywiódł zażalenie w tym zakresie. Jakkolwiek nawet, gdyby informacja o sposobie rozstrzygnięcia wywiedzonego zażalenia do T. K. (1) nie dotarła tą drogą, to dodatkowo wskazać trzeba, że powyższe wynikało także z doręczonego mu na podany przez niego adres aktu oskarżenia sformułowanego w niniejsze sprawie „- na wolności, środków zapobiegawczych nie stosowano” (k.80 akt VI K 521/02), a z którym to wnioskodawca się z pewnością zapoznał (dowód: potwierdzenie odbioru wezwania na rozprawę wraz z aktem oskarżenia - k.111).

Sąd II instancji nie neguje przy tym, iż kontakt wnioskodawcy z córką był przez wiele lat praktycznie niemożliwy. Wynika to zresztą z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy na podstawie zebranych dowodów. Niemniej, powyższe nie było spowodowane zastosowaniem środkiem zapobiegawczym, lecz to w postępowaniu rodzinnym ustalono uprawnienia T. K. (1) w zakresie kontaktów z córką, początkowo zawieszając mu je na okres prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie - w trybie zarządzenia tymczasowego (post. SR w Szczecinie z dnia 24.07.2002 r., R IX Nsm 126/02 - k. 84-86 akt), następnie zaś w 2007 r. pozbawiono go władzy rodzicielskiej nad córką oraz zakazano z nią osobistej styczności (post. SR w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2007 r., IX R Nsm 624/06 - k. 83 akt).

Jeżeli chodzi o zarzuty stricte procesowe (zarzut IX i X), to nie sposób dopatrzeć się w postąpieniu Sądu Okręgowego obrazy przepisów art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 1 - 5 k.p.k. Nie można odmówić zaś racji Sądowi Okręgowemu, który w uzasadnieniu postanowienia o oddalenie dowodu z opinii zespołu biegłych psychiatrów oraz psychologa oraz lekarza medycyny sądowej wskazał, iż ich przeprowadzenie jest niedopuszczalne, bowiem okoliczności które miały zostać udowodnione nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albo zostały już udowodnione zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy. Argumentację tegoż postanowienia Sąd Apelacyjny uznał za prawidłową w całej rozciągłości. Wnioski te zaś w sposób oczywisty zmierzały do przedłużenia postępowania, gdyż w swojej zasadniczej części były powtórzeniem wniosków dowodowych, które zostały rozpoznane i oddalone na rozprawie Sądu I instancji. Jak również okoliczności dotyczące osoby T. K. (1) m.in. fakt, iż wydanie wobec w/w postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego miało miejsce dawno temu, bo aż 15 lat temu, a od tego czasu w/w brał udział w szeregu postępowań sądowych (cywilnych oraz karnej), uniemożliwiłoby rozgraniczenie i ustalenie jaki ewentualnie wpływ na stan psychiczny i emocjonalny wnioskodawcy miało postępowanie karne toczące przeciwko niemu w związku z zarzutami o czyn z art. 200 §1 k.k., i to nawet osobom charakteryzującym się wiedzą specjalną, jakimi są biegli sądowi.

Również zarzut naruszenia przepisów postępowania, mający wpływ na treść wydanego wyroku tj. art. 365 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 367 § 1 k.p.k. w zw. z art. 170 § 4 k.p.k. nie zasłużył na aprobatę. Analiza protokołu rozprawy z dnia 25 listopada 2016 r. (k.158-162) wskazuje, iż pełnomocnik wnioskodawcy złożył kilkakrotnie oświadczenia dotyczące przedmiotu sprawy oraz podejmowanych w toku rozprawy decyzji procesowych. Nie sposób dopatrzeć się tutaj takiej sytuacji, aby wnioskodawca, czy jego pełnomocnik nie mieli możliwości zajęcia stanowiska w sprawie, czy aby było im to utrudniane. Zdecydowanie czytelnym jest to, iż wnioskodawca nie był zadowolony z podjętej przez Sąd meriti decyzji procesowej w przedmiocie oddalenia jego wniosku dowodowego, niemniej Przewodniczący słusznie pouczył pełnomocnika o tym, iż tego rodzaju polemikę podjąć winien w ewentualnym środку odwoławczym. Co więcej, pełnomocnik wnioskodawcy złożył ponownie wniosek o przeprowadzenie oddalonego wcześniej dowodu, tym razem w formie pisemnej (k. 201-204). Wniosek ten został rozpoznany na rozprawie w dniu 5 stycznia 2017 r. (k. 212 i verte). W tym stanie rzeczy nie sposób dopatrzeć się ze strony Sądu, czy Przewodniczącego naruszeń wskazywanych przepisów. Autorowi apelacji należy natomiast przypomnieć, iż obowiązek prawidłowego kierowania rozprawą nie oznacza, że przeprowadzane muszą być wszystkie dowody zgłaszane przez stronę, ale tylko takie, które są istotne dla rozstrzygnięcia. Limitowanie natomiast nieuprawnionej polemiki z rozstrzygnięciem Sądu – o ile w ogóle takowe miało miejsce, nie można traktować jako ograniczania prawa do „aktywnego uczestniczenia w postępowaniu”, lecz jako wypełnianie przez Przewodniczącego składu zadania wynikającego z art. 366 §1 k.p.k., którym jest także podejmowanie czynności i decyzji mających na celu zapewnienie porządku czynności sądowych oraz ich rzeczowości.

Co do pozostałych zarzutów, zwrócić należy uwagę, iż w obecnej sytuacji, gdy powyższe rozważania jednoznacznie wskazują na brak podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia i zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia w jakiegokolwiek kwocie (brak podstaw materialnoprawnych z art. 552 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016 r.), to jawią się one jako zupełnie bezzasadne. Zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych związanych z poniesionymi przez T. K. (1) szkód i skutków psychicznych oraz finansowych związanych z „wykonywanymi” wobec niego środkami przymusu (zarzut VI, VII, VIII) nie mogą być uwzględnione, a ich analiza pozbawiona jest sensu. Weryfikacja zaś stopnia poszkodowania wnioskodawcy miałaby rację bytu, gdyby uznano, że przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie.

Reasumując, żaden z podniesionych przez apelującego zarzutów nie podważył prawidłowości istotnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd meriti, a także nie przekonał Sądu Apelacyjnego do odmiennej oceny prawnej w stosunku do braku zaistnienia podstaw do zasądzenia na podstawie art. 522 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015r. do dnia 16.04.2016 r.

W tych zaś uwarunkowaniach, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Z uwagi na fakt, iż postępowanie jest wolne od kosztów, wydatkami za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.

Bogumiła Metecka-Draus Andrzej Mania Grzegorz Chojnowski